

Vegval for framtidig kyrkjeordning

Behandla i Ognå sokneråd den 23. april 2014. Soknerådet har einstemmig vedteke fylgjande

HØYRINGSSVAR

Ognå sokneråd sende inn ein uttale til refleksjonsdokumentet frå Kyrkjerådet som omhandla dei same problemstillingane som nå er gjenstand for ein høyringsrunde.

Vi baserer uttalen vår på vedtak i Kyrkjemøtet i 2005, då det blei vedtatt at ein i den nye kyrkjeordninga skal

- 1) *ha felles arbeidsgjevaransvar (ei linje)*
- 2) *utforma eit organ på mellomnivået som balanserer den lokale tilhøyrighet med moglegheit for strategisk samordning og forvaltningsmessig kompetanse.*

Ognå sokneråd meiner at kommunereforma som pågår vil ha stor innverknad på vår framtidige kyrkjestruktur. 2/3 av alle inntektene til Den norske kyrkje (Dnk) på landsbasis kjem som rammeoverføringar frå kommunane. Me meiner at kommunalt ansvar for kyrkjeøkonomien er noko som bør vidareførast. Dette er med på å skapa legitimitet og engasjement for kyrkja lokalt, i tillegg til å byggja opp om Den norske kyrkje som ei folkekyrkje.

Me er forundra over at det ikkje er nemnt noko om korleis me skal ta vare på kyrkjebygga våre og kunstskattane dei rommar. Kven skal ha ansvaret for og ein plan for kva for kyrkjebygg ein skal ta vare på for framtida.

Det vil vera svært uheldig om kyrkjerådet nok ein gong ser bort frå kva høyringsinstansane meiner. Kyrkjelivet blir levd lokalt, det er her ein har visjonar og strategiar og ikkje minst mykje engasjement. Samstundes ser ein og utfordringane lokalt og kan ta tak i desse.

1 Bør det gjeres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar:

JA

- Me meiner at det må opprettast eit nytt, robust fellesråd, tilsvarande ein ny kommunestruktur, for utøving av arbeidsgivaransvar for alle tilsette i kyrkja. Ein må og ha ei profesjonell ivaretaking av gravferdsforvaltninga, kyrkjebygga og det som høyrer inn under Kyrkjelova §14.
- Me meiner at ei ny kyrkjeordning må sikra at den lokale kyrkjelyden får ein reell påverknadmoglegheit i si eiga, strategiske utvikling, si økonomiske forvaltning og i tilsetjingssaker
- Soknet som kyrkja sin grunneining og Grunnlova sin forventning om ei landsdekkjande folkekyrkje, tilseier at Kyrkjelova må innehalde ei bestemming om at soknet skal vera ein sjølvstendeg, juridisk eining.
- Me meiner at så lenge kyrkja sin økonomi først og fremst kjem frå kommunale løyvingar, er samspelet mellom fellesrådet og kommunen heilt avgjerande.

- Me meiner det er viktig med nærleik, relasjon og god kommunikasjon mellom kyrkja og kommunen. Dette er avgjerande viktig i forbindelse med finansiering av kyrkja (gjennom direkte tilskot og tenesteytingsavtalar), men også i mange samanhengar.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar:

JA

Dersom den offentlege finansieringa av kyrkja fell bort (ca 2/3 frå kommunane og 1/3 frå stat) eller blir vesentleg redusert, vil folkekyrkja endre karakter. Ei vesentleg endring av finansieringa av kyrkja gjer det tvilsamt om ein vil kunna fortsetja som ei landsdekkjande folkekyrkje.

For Ognå sokneråd er det viktig at løyvingane til det kyrkjelege arbeidet må nå heilt fram til grasrota.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

Kombinasjon av offentlig finansiering og lokalt innkravd medlemsavgift kan vera eit alternativ.

Uansett finansieringsordning, så ser me at dei offentlige midlene ikkje strekk til i høve til å tilfredsstilla kyrkjelydane sine ynskje. Me ser det difor som svært naudsynt at Kyrkjemøtet og kyrkjerådet må leggja til rette for ei bevisst og styrka satsing av gjevarteneste i kyrkjelydane.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Dersom det blir oppretta nye, sterke fellesråd parallelt med ein ny kommunestruktur, vil ein kunna redusere antal fellesråd til det same som ein har kommunar.

Dersom arbeidsgjevaransvaret blir lagt til fellesrådet, vil ein i prinsippet kunne begrensa seg til tre nivå i kyrkja: kyrkjemøte – fellesråd – sokneråd.

Me vurderer det slik at ein ikkje treng noko bispedømmenivå som eige forvaltningsorgan. Dei oppgåvene som ligg der kan ivaretakast av dei nye og større fellesråda.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Sokna må fortrinnsvis vera store nok til at det kan tilsetjast dagleg leiar. Robuste sokneiningar er også ein viktig for å rekruttera og ivareta friviljuge som gjer teneste i kyrkjelydane.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

JA

Refleksjonsprosessen i 2012 viste at dei fleste sokne- og fellesråda i Norge er nøgde med dagens system med to organ. Det valde soknerådet får i denne ordninga konsentrera seg om Kyrkjelovas §9 der nærleik og evne til lokal tilpassing er viktig, mens andre oppgåver med krav om spesialkompetanse på ulike fagfelt (gravferdsforvaltning, kyrkjebyggforvaltning, personalavdeling, økonomiforvaltning m.m.) kan overlatast til fellesrådet.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

På kommunenivå.

Alternativt kan vera på justert prostinivå/felles for fleire kommunar dersom fellesråda vert for små til at ein får robuste forvaltningseiningar.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

Jfr svar på spørsmål 1. Soknerådet må sikrast reell innflytelse på eiga verksemd både når det gjeld ansvar i den strategiske utviklinga av kyrkjelyden, større moglegheit til å påverke kven som blir tilsett og økonomisk handlefridom.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar:

JA

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

Sokna bør fortrinnsvis vera store nok til at ein kan tilsetja sin eigen daglege leiar.

Hovudregelen bør vera at dette ikkje skal vera presten.

Presten har eit ansvar for å forkynne Guds ord og forvalte sakramenta, og må få lov til å vera prest og unngå å bli fanga av for mange leiaroppgåver.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Biskopen si rolle skal vera

- ein tydeleg visjonsbærer for alle tilsette, for frivillige så vel som for rådsmedlemmer
- ein som kan gi oss ny frimod, ny stoltheit og ny energi i vårt kyrkjelege arbeid

- Biskopen må framleis sikrast ei sentral rolle i samband med tilsetjingar
- Biskopen har tilsyn med kyrkjelydane og alle tilsette medarbeidarar i bispedømmet
- Biskopen inngår i bispemøtet som førebur teologiske avklaringar til Kyrkjemøtet

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Me meiner biskopen fortsatt må sikrast ei sentral rolle i samband med tilsetjingar utan å vera arbeidsgjevar.

Me meiner biskopen sitt tilsyn må gjelda alle instansar i bispedømmet som har eit arbeidsgjevaransvar, - og at tilsynet omfattar alle stillingskategoriar.

Biskopen ordinerer til preste- og andre vigsla tenester.

For å ivareta tilsynsansvaret skal biskopen vera uhilda i alle saker, ikkje berre gi råd og rettleiing, men og pålegg. (jfr. Andre tilsynsmyndigheter som t.d. Mattilsynet, Arbeidstilsynet osv.).

Forordning av gudstenester er nært knytt til biskopen sitt tilsynsansvar med sokna. Det er biskopen sitt ansvar å sjå til at dei grunnleggjande kyrkjelege tenestene blir ivaretatt.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Som i dag

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Etter vårt syn er ikkje bispedømmerådet som valt, demokratisk organ naudsynt og bør difor avviklast.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Ingen, fordi dette spm. forutsett at ein har eit bispedømeråd.

Skal bispedømmerådet likevel forbli eit demokratisk valt organ, bør rådets oppgaver begrenses til å være rådgjevande organ for biskopen, initiere og lede strategisk arbeid i bispedømmet, ivareta noen faglige støttefunksjoner samt tilsette de ansatte som ikke har soknet som arbeidsgjevar.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

JA.

Jfr svar på spørsmål 1. Me meiner at ei ny kyrkjeordning må sikra at det blir etablert ei ordning kor kyrkja sine omfattande tenester i ord og handling blir vidareførte under eit felles og heilskapeleg arbeidsgjevaransvar med felles mål, felles strategi og felles forplikting for alle tilsette

- Me meiner at det må opprettast eit nytt fellesråd på nivå med en ny kommunestruktur, for ivaretaking av arbeidsgjevaransvar for alle tilsette i kyrkja.
- Eit av fleire argument for at fellesrådet skal vera arbeidsgjevar, er at me meiner kommunen framleis skal finansiera dei fleste av lokalkyrkja sine tilsette. Me trur det er ein reell fare for at kommunane sitt kyrkjelege engasjement vil bli svekka dersom arbeidsgjevaransvaret skal liggja på bispedømmenivå.
- Eit anna argument er at høyringa legg opp til at soknet skal ha arbeidsgjevar ansvaret for dei tilsette som er tilsett av soknet, dvs på innsamla midler. I mange tilfeller ligg dette ansvaret hos fellesrådet i dag, og det bør det og gjere i framtida.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

Arbeidsgjevaransvaret må liggja i fellesrådet som opptrer på vegne av soknet i slike saker som dette.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

I svært liten grad. Dersom kommunereforma nokre stader ikkje endar opp i kommunestorleikar som gir robuste nok fellesråd, bør det vera mogleg å samarbeida over kommunegrenser (vertsfellesrådsmodell, prostimodell el.l.)

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

Ved at prosten har eit fagleg leiaransvar for prestetenesta i prostiet og ei vegleiarrolle for andre funksjonar som omfatter forkynning og opplæring. Prosten har det avgjerande ordet når det gjeld det pastorale leiarskapet i kyrkjelydane, - innan dei (økonomiske) rammer som fellesrådet har fastsett. Tenesteordningar o.l. vil også vera med på å sikre den enkelte sin faglege sjøvstendighet og integritet.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kyrkjemøtets rolle i kirken?

Svar:

Kyrkjemøtet skal vera det øvste valte organet i kyrkja.
Kyrkjemøtet skal foreta strategiske tenkingar og leggje til rette for at kyrkjelydane får gode vilkår og fridom til å drive kyrkjelydsarbeidet.
Kyrkjemøtet skal fordela økonomiske ressursar.
Kyrkjemøtet må dessutan i større grad ta omsyn til kven som skal betale rekninga når det gjer vedtak med økonomiske konsekvensar.
Kyrkjemøtet skal fastsetje liturgiar.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kyrkjemøtet skal settes sammen?

Svar:

Ein må ta omsyn til ønsket i demokratireform om direkte val til Kyrkjemøtet. Men etter vårt syn kan det best ivaretakast ved at ein får ein gjennomgåande representasjon frå kyrkjelydane til fellesråda til kyrkjemøtet.
Valet til kyrkjemøtet kan såleis leggjast til alle fellesråda. Desse vel dei representantane som skal til kyrkjemøtet av medlemmar av fellesråd og sokneråd innan bispedømet.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kyrkjemøtet og Kirkerådet?

Svar

Bispemøtet kan i større grad enn i dag være saksførebuar for Kyrkjemøtet, særleg når det gjeld teologiske avklaringar og endring av kurs for Dnk (visjonsarbeid).

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Biskopane bør organisatorisk bli leia av ein preses. Både biskop m/stab og preses m/stab bør tenestemessig vera tilsett av Kyrkjerådet. Biskopane må saman komma fram til felles

kjørereglar i prosedyrespørsmål, regelverk m.m., men teologisk må kvar biskop ha full fridom (jf. prinsippet om det allmenne prestedømmet).

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

Kyrkerådet bør ha representantar frå alle bispedøma og står ansvarleg ovanfor Kyrkjemøtet.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Me stiller oss tvilande til om ordninga med lærenemnd bør videreførast. Me meiner det vil vera naturleg at bispemøtet er saksførebuar når det gjeld lærespørsmål, og at teologiske avklaringar blir lagt fram for kyrkjemøtet for avgjersle (jf. prinsippet om det allmenne prestedømmet).

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Som i dag

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Som i dag